

FYSIS jako „dění“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2006](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2006](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 21. 2. 2006
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 21. 2. 2006

FYSIS jako „dění“

Řecké slovo FYSIS je spjato se slovesy FYEIN a FYESTHAI (roditi, roditi se, růsti) a znamenalo jednak sám růst (tj. vyrůstání, dospívání, nejen „zvětšování“!) něčeho (nějakého „jsoucna“), ale také něco, co ten růst umožňuje, zakládá a vyvolává či způsobuje. Je proto zřejmé, že v onom prvním případě nelze FYSIS něčeho (nějakého událostního dění) s oním děním přímo ztotožňovat, neboť žádné skutečné (událostné) dění není pouze výsledkem uskutečňování toho, co do něho bylo „vlozeno“ jeho zrodem, nýbrž vždycky je také výsledkem setkávání s jinými událostně se dějícími „jsoucny“ a reagováním na ně. Právě proto můžeme o FYSIS mluvit jen tam, kde skutečně došlo a dochází k takovému opravdovému setkávání, jež není možné ani myslitelné bez aktivit (a reakcí) nějakých subjektů (majících jak vnitřní, tak vnější stránku, tj. své nitro i svůj vnějšek). (Např. primordiální události, ač jako událostné dění vnitřně sjednoceny, nemají žádnou svou FYSIS, takže zůstávají nutně jen virtuálními událostmi a proto rychle zanikají, aniž by se mohly ustavit a udržovat jako „subjekty“ (resp. „mít“ svůj subjekt). K tomu, aby se primordiální (nebo nejbližší vyšší než primordiální) události mohly ustavit jako subjekty, které mají svou FYSIS, je nezbytně zapotřebí jiných subjektů a ovšem také setkání a komunikace s nimi, reagování na ně a tím zapojení do určitého okruhu (okrsku) „světa“ (osvětí), v němž „skutečnost“ („reálnost“) původně „virtuálních“ událostí může „vyvstat do světla“, tj. do jevu, v němž „se dávají“ tyto události těm druhým, tak jako ty druhé události „se dávají“ zase jim samým. Nemusíme tedy z nějakých historických ohledů dávat zvláštní důraz na „živost“ (živoucnost) událostí-subjektů, u nichž lze mluvit o FYSIS, tedy na příslušné konotace slov „zrod“ nebo „smrt“, a to zejména proto, abychom si tak umožnili zahrnout do oboru skutečností, vybavených FYSIS, také nižší jsoucna, o nichž není zvykem mluvit jako o živých. Nicméně i když tím vlastně jakoby redukuje „zrod“ na pouhý „vznik“, a podobně „smrt“ na pouhý „zánik“, musíme stále pamatovat, že v žádném případě nesmíme ztratit z dohledu příslušné vnitřní sjednocení jak takového vzniku, tak i zániku do události jakožto „celku“.

(Písek, 060221-2.)